

Sevgili Meslektaşlarım,

Son dergimizi yayınladığımızdan bu yana hayatımızda birçok değişiklik oldu.Eczacılık mesleği açısından şimdiye kadar hiç karşılaşmadığımız kadar karmaşık ve endişe verici konularla karşılaştık.Bunlardan birisi 15 Mayıs 2006'da yürürlüğe giren dillere destan B.U.T 1 idi. Kendi içinde çelişkilerle dolu,tuzaklarla,hastanın ilaca ulaşımını engellemek istercesine hazırlanmış bir B.U.T' 1.İçeriğindeki aksaklıklar tüm eczacı odalarının yoğun itirazlarıyla ancak bir ayda kısmen de olsa giderilebilmiş bir B.U.T' 1.

Hemen ardından,zaman zaman, birkaç kişi ve eczacı odası dışında tepki almayan bazı köşe yazarlarının, yazılarında işlemeye başladığı, zincir eczane meselesi artık meclis kulislerinde,bürokraside sıkça konuşulmaya başlandı.A.K.P Diyarbakır milletvekili Aziz Akgül 'ün meclis başkanlığına verdiği kanun teklifi gündeme bomba gibi düştü.Bu teklife göre eczacı olmayanlar da eczane açabilecekler.Neyse ki bu kanun teklifi sağlık komisyonunda gündeme alınmadı . Durup dururken nereden çıktı bu derken bürokraside de bu konunun konuşulduğunu hatta kabul bile gördüğünü,hatta ülkemizde faaliyet gösteren bir marketler zincirinin, Avrupa daki zincir eczanelerden birisi ile anlaştığını ve bu anlamda yatırım yapmaya başladığını öğrendik.Olup bitenlerin tesadüften ibaret olmadığını düşünüyorum.Olay, düşündüğümüzden çok daha ciddi boyutlardadır. Bütün bu olup bitenler karşısında tepki var mı peki? Kuşadasında yapılan 35.dönem I.bölgeler arası toplantı sonunda yayınlanan deklarasyon ve bazı eczacı odalarının öncülüğünde yürütülen fax çekme eyleminden başka, hayır. Nihayet

son yapılan başkanlar danışma kurulunda tüm eczacı odalarından veTEB den tek ses çıktı ve tüm bu sorunlar karşısında ortak karar alındı.İki yıla yakındır meclisten geçmesi beklenen 6197 sayılı yasada değiştirilmek istenen iki madde hakkında hepberaber sağlam bir duruş sergilemek üzere harekete geçildi.Değiştirilmek istenen bu maddelerden birincisi "Eczanenin sahip ve mesul müdürü eczacıdır" maddesi "ECZANENİN MESUL MÜDÜRÜ ECZACIDIR " şeklinde,diğeri ise eczane açılışlarında eczacı odaları tarafından pass edilerek eczacı odasının onayı alınmadan sağlık müdürlüğü tarafından ruhsat verilmesinin istenmesidir.Bu iki madde ,zincir eczanelerin ve muvazaanın önünü açacak en önemli iki konudur.

Diğer taraftan 1 Ağustos dan itibaren uygulanmaya başlanan ve geri ödeme listesinden tamamen çıkarılan 122 kalem ilaç ve 1 Ekim den itibaren uygulanacak olan küçük ambalajlı eşdeğer ilaç uygulaması ki bu uygulamalar gerek halkımızın ilaca ulaşımına,gerekse eczacı - hasta ilişkisi bakımından

önümüzde koskoca bir sorun olarak durmaktadır. Bu ülkenin tek ekonomik sorunu ilaç ve tedavi giderleriymiş gibi davranılmasının hem halkın hem de eczacının tahammül sınırlarını zorladığını üzümlere izlemekteyiz.

Önümüzdeki günlerde daha keyifli konularla bir araya gelmek ümidiyle hoşçakalın.

G

GENEL SEKRETER

ECZ.Hakan ÖZCAN
GENEL SEKRETER

M

M U V A Z A A

Av. T.Haktan AVNİK

MUVAZAA (DANIŞIKLILIK) VE ECZACILIK MESLEĞİ

Bir sözleşme ancak tarafların karşılıklı ve birbirine uygun iradelerinin birleşmesi ile oluşur. İrade ise beyan ile vücut bulur ve açıklığa kavuşur. Yani bir irade beyanında irade ile beyanın birbirine uygun olması gerekir. Bazen taraflar istemeden, irade ile beyan arasında uygunsuzluk meydana gelmiş olabileceği gibi, bazen de taraflar bilerek ve isteyerek irade ile beyan arasında uygunsuzluk yaratabilirler. Bu durumda taraflar arasında bir muvazaa (Danışıklık)söz konusudur. Demek ki muvazaa, kısaca; irade ile bayan arasında istenerek meydana getirilen uygunsuzluk olarak tanımlanabilir. Konunun daha iyi anlaşılabilmesi için başka tanımlarda yapılabilir. Mesela;

Muvazaa, “ Tarafların üçüncü kişileri aldatmak amacı ile ve fakat gerçek iradelerine uymayan, aralarında hüküm ve sonuç meydana getirmeyen bir görünüş yaratmak hususunda anlaşmalıdır.”(Eren, Borçlar Hukuku s.h. 372)

Muvazaa “açıklanan beyanlarının gerçek maksatlarına uymadığını bildikleri halde akitlerin kastetikleri durumdan başka bir hukuki ilişki de kendilerini anlamış gibi göstermiş olmaları halidir.” (Y.İ.B.K.7.10.1953 t.8/7 K.)

Tanımlardan da anlaşılacağı gibi muvazaa daima iki anlaşmayı içerir; bunlardan biri göstermelik olan, üçün-

cüsü şahısları aldatmak maksadı ile yapılan görünüşteki anlaşmadır, diğeri ise görünüşteki sözleşmenin hiçbir hüküm doğurmayacağını içeren gizli sözleşmedir.

Borçlar Kanunumuzda muvazaa ilgili hüküm 18/2. madde de düzenlenmiş olup, sadece muvazaanın üçüncü kişilere etkisine ilişkin bir özel hali düzenlemiştir. Ancak burada bizi ilgilendiren muvazaalı sözleşmelerin eczacılık mevzuatına göre sonuçlarını değerlendirilmektir.

“Muvazaa” kavramı Eczaneler ve Eczane Hizmetleri Hakkında Yönetmeliğin Eczane Açmanın Usul ve Esaslarını düzenleyen 5. maddesinin h bendinde geçmektedir. Madde aynen şöyledir; “ Eczanenin Eczacılıkla ilgili kanunlara uygun ve muvazaalı olup olmadığı hususu Eczacı Odasınca verilmiş değerlendirme raporu (Bu rapor, Eczacı Odası Yetkililerince en geç on iş günü içerisinde ispatlayıcı belgelerine birlikte verilir. Belirtilen süre sonunda rapor verildiği takdirde, muvazaa konusu İl Sağlık Müdürlüğü yetkililerince incelenir ve rapor düzenlenir, hazırlanacak rapor Bakanlıkça değerlendirilerek işlem yapılır.

Yönetmeliğin h bendinde yasaklanan muvazaadan anlaşılması gereken, Eczacının, halkın tabiri ile “ Diplomasını kiraya vermek suretiyle” Eczane açmanın önüne geçmektir. Burada hukuka ve yasalara aykırı şu şekilde cereyan etmek-

tedir. Eczacı, meslekten olmayan bir sermaye geçektir. Burada hukuka ve yasalara aykırılık Şu Şekilde cereyan etmektedir. Eczacı, meslekten olmayan bir sermaye sahibi ile anlaşmakta, eczanenin iŐletmesini, kar-zarar, alım-satım v.b. gibi mali ve ekonomik iŐlemlerde sorumluluğu sermaye sahibine devretmekte (Gizli İŞlem) bunun karŐılıđında Eczanenin gercek sahibi, sorumlusu ve iŐletenin Eczacı olduğu intibasını uyandırarak (Görünen işlem) faaliyette bulunmaktadır.

Eczaneler ve Eczane Hizmetleri hakkındaki Yönetmeliğin, Eczane açmanın usul ve esaslarını düzenleyen 5/h maddesi yanlış olmamakta beraber çok eksiktir, günümüzde de artık ihtiyaca cevap verememektedir.

Yönetmelik, açılan Eczanenin muvazaalı olup olmadığını araştırma yükümlülüğünü Eczacılar Odasına bırakmış, ancak bunun ispatlayıcı belgelerle ortaya konulmasını emretmiştir. Őimdi, yukarıda yapılan tanımlardan anlaşılacağı gibi, muvazaanın asıl unsurun olan “Gizli-saklı anlaşma” tarafların iç iradesini ilgilendirdiğinden ve bu anlaşma gizli yapıldığından ispatı son derece zordur. İŐpat hususunda bu zorluğun önüne geçebilmek için Hukuk Muhakemeleri Usulü; Taraflar yazılı bir sözleşmenin, o sözleşmeye ilişkin muvazaalı (b.k.18) iddialarını ancak yazılı (kesin) delil ile ispat edebilirler, tanıkla ispat edemezler. (H.U.MK.290), hususunu düzenlenmiş, ancak; Üçüncü KİŐİLERİN (Taraf olmadıkları) bir sözleşmenin muvazaalı olduğunu tanıkla ispat edileceğine de müsaade etmiştir. (b.k.18.)

Açılmış veya açılacak olan bir eczanenin muvazaalı olduğu iddiasında bulunacak olan Eczacılar Odası ile Sağlık Bakanlığı (Müdürlüğü) tabiatıyla üçüncü kişi durumundadırlar ve iddialarını tanıkla da ispat edebilirler.

Yönetmeliğin ön gördüğü

denetimin bu safhasında, denetleyen kurumlar açısından asıl sıkıntı başlamaktadır. Yönetmeliğin adı geçen maddesi “ispatlayıcı belgelerden” bahsetmekte, Sağlık Müdürlükleri de çoğu kere, Eczacılar Odasının hazırladığı ve tanık beyanlarına raporlarını” ispatlayıcı belge olmadığından” bahisle kabul etmemekte, uygulamanın bu Őekli ile de çok rahat muvazaalı Eczaneler açılacaktır.

Yönetmenlik, muvazaa hususunun araştırılması, sadece Eczacı Odasına yüklemiş, “ Eczacılar Odası ispatlayıcı belgeler rapor vermezse, muvazaa konusu İl Sağlık Müdürlüğünce incelenir.” diyerek Sağlık Müdürlüğüne de yükümlü ve sorumlu kılmıştır. Ancak genellikle uygulamada İl Sağlık Müdürlükleri muvazaa incelemesi yapmamakta, Eczacı Odasından gelen raporları kabul veya reddetmektedirler.

Muvazaa incelemesinin ve ispatının zor olduğu bir diğer halde yargı aşamasında yaşanmaktadır. Eczacılar Odasının muvazaalı olduğuna inandığı, fakat İl Sağlık Müdürlüğüne Oda tarafından verilen olumsuz rapora rağmen Eczacı lehine yaptığı iŐlemlere açmaktadırlar. İşte asıl sorunda bu aşamada ortaya çıkmaktadır. Zira İdari yargıda tanık dinlenmesi imkânı yoktur.

Bu zorlukları aşmak içinde Eczacılar Odası muvazaa araştırması yaparken çoğu kere tanıkların yazılı beyanlarını delil olarak kullanmaktadır. Ama bu yöntemde muvazaalı Eczanelerin önüne geçmek çok zordur. Bunun için, burada idari yargıya da büyük görevler düşmektedir. Açılan, iŐlemin (Ruhsatın) iptali davalarında muvazaanın ispatı sorunu geniş yorumlanmalıdır.

İzah edilen güçlüklerle rağmen yürürlükteki kanun ve yönetmenlikler çerçevesinde muvazaalı Eczane açılmasının önüne geçmek mümkündür. Bu sorumluluk başta Sağlık Bakanlığına, Eczacılar Odasına ait olmakla beraber, bizzat menfaatleri helaldar olan ve dürüst

çalıŐan Eczacılar aittir. Menfaatin varlığı halinde adli yargıda her zaman muvazaanın tespiti davaları açılabilir. Buna göre gerek kiŐilerin (Eczacıların), gerekse kurumların (Eczacılar Odaları, Sağlık Müdürlükleri) muvazaalı Eczane iŐletenler aleyhine muvazaanın tespiti davası açıp, alacakları lehe kararla idari yargıya gidebilecekleri gibi, idari yollarla da muvazaalı Eczanelerin önüne geçebilirler.

Her Őeyden önce muvazaalı eczane açmak ve iŐletmek ahlaki bir sorundur. Eczacılık mesleğini küçük düşüren, saygınlığının aşılmasına sebep olan bir durumdur. Türkiye gibi çağdaş bir ülkede rastlanmaması gereken bu uygulamaya son verebilmek için herkese büyük görevler düşmektedir.